

SPANYOLORSZÁG ÉS PORTUGÁLIA HÁZASSÁGI VAGYONJOGA* SPANISH AND PORTUGUESE MATRIMONIAL PROPERTY LAW

Nagy Zsuzsanna Mária**

Abstract

The purpose of this article is to present and compare the matrimonial property regimes in Spanish and Portuguese law. The presentation of foreign legal regulations in the framework of a publication in Hungarian is always actual, as it expands the knowledge of readers who do not know the given language. In the first chapter, I have tried to briefly describe the legal regulations governing marriage in Spain and Portugal, in particular the rules on same-sex marriage, as same-sex couples are also allowed to marry in Spain and Portugal. On June 30, 2005, the Spanish parliament passed an amendment to the law that allowed same-sex couples to marry and adopt children. This made Spain the fourth country in the world to allow same-sex marriage. Recognition took place in the spring of 2010 in Portugal. Examining the Civil Code and the Constitution, I tried to find an answer to how the law allows it. In the second chapter, I focused on matrimonial property regimes and also described the rules for marital contracts. In the third chapter, I have highlighted the provisions concerning matrimonial property regimes in the legislation of the Autonomous Communities, as the Spanish administration is multi-level, so we may encounter different rules in different parts of the country.

Keywords: marriage, property law, legal property system, property acquisition community, property segregation, marriage contract

Kulcsszavak: házasság, vagyonjog, törvényes vagyonjogi rendszer, vagyonszerzési közösség, vagyonekülönítés, házassági szerződés

1. Bevezetés

Ezen cikk célja a spanyol és portugál jogban érvényesülő házassági vagyonjogi rendszerek bemutatása, párhuzamba állítása. A külföldi jogi szabályozások magyar nyelvű publikáció keretében történő bemutatása mindig aktuális, hiszen tágítja az adott nyelvet nem ismerő olvasók ismereteit. Az első fejezetben arra törekedtem, hogy röviden ismertessem Spanyolország, illetve Portugália házasságot érintő jogi szabályozását, különös tekintettel az azonos neműek házasságát érintő szabályokra, hiszen Spanyolországban és Portugáliában is engedélyezett az azonos nemű párok házasságkötése. 2005. június 30-án fogadta el Spanyolország parlamentje azt a törvénymódosítást, amely lehetővé tette az azonos nemű párok

---

* „Az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-21-2. kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alapból finanszírozott szakmai támogatásával készült.”

Ezúton szeretném megköszönni a segítséget konzulensemnek, Prof. Dr. Barzó Tímea tanszékvezető asszonynak.

** Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, ötödéves nappali tagozatos joghallgató, zsuzsanna.nagy98@gmail.com.

számára a házasságot, valamint a gyerekek örökbefogadását. Ezzel Spanyolország a negyedik ország lett a világon, ahol engedélyezték az azonos neműek házasságát.¹ Portugáliában 2010 tavaszán került sor az elismerésre. Először az Alkotmányt és a Polgári Törvénykönyvet vizsgálva igyekeztem felkutatni a jogszabályi környezetet. Majd a házassági vagyoni jogi rendszerekre helyeztem a hangsúlyt és kitértem a házassági szerződésre vonatkozó szabályok ismertetésére is. A tanulmány utolsó részében az autonóm közösségek jogszabályaiból emeltem ki a házassági vagyoni jogi rendszereket érintő rendelkezéseket, hiszen Spanyolországban eltérő szabályokkal találkozhatunk az ország különböző tartományaiban.

2. A házasság szabályozása

Spanyolországban az egyház történelmi okok miatt rendkívül erős befolyással bírt a polgári jogra, így a családjogban is sokáig érezhető volt a hatása annak ellenére, hogy jelenleg már szekularizált a jogrendszer. Ilyen kánonjogi hatásként említhető például, hogy egészen 1981-ig a házasság felbonthatatlan volt.² Az 1981. évi július 7-i Törvény hatálybalépéséig a házasságjog az egyházjog egyik kiemelt területének számított és a polgári házasságkötés csak kiegészítő jelleggel létezett az egyházi házasságkötés mellett.³

A házasságkötés jelenleg az Alkotmányban garantált alapjog. Spanyolország Alkotmánya⁴ a következőket mondja ki: „32. 1. A férfinak és a nőnek teljes jogegyenlőséggel van joga a házasság megkötésére. 32. 2. Törvény szabályozza a házasság megkötésének formáját, a házasság megkötéséhez szükséges életkort, a szükséges képességeket, a házastársak jogait és kötelezettségeit, a házastársak különválásának és a házasság felbontásának okait és következményeit.”⁵

A 32.1. cikk a házaspár törvény előtti egyenlőségét rögzíti, ezzel erősítve a házasság alkotmányos védelmét.⁶ A cikk megfogalmazása miatt felmerülhet a kérdés, hogy vajon a 32.1. cikkben megjelölt védelem csak a különböző neműek házasságára terjed-e ki, vagy kiterjed az azonos neműek házasságkötési jogára is, hiszen a cikk nem azt mondja ki, hogy egy férfinak és egy nőnek joga van egymással házasságot kötni, hanem azt, hogy a férfinak és a nőnek is joga van házasságot kötni.⁷ Molnár Sarolta Judit szerint az Alkotmány csak egy férfinak és egy nőnek a jogát ismeri el a házasságkötésre. Ugyanis, ha az alkotmányozó szándéka az lett volna, hogy generálisan megállapítsa az állampolgárok jogát a házasságkötésre, akkor valamely általánosabb megjelölést alkalmaz és nem tér ki a nemek kifejezett megjelölésére. Továbbá az alkotmányos megfogalmazás megegyezik a nemzetközi

---

¹ Tíz év alatt 31 ezer meglegházasság – Spanyolország a negyedik állam volt a világon, ahol engedélyezték az azonos neműek házasságát. <https://www.jogiforum.hu/hir/2015/07/04/tiz-ev-alatt-31-ezer-meleghazassag-spanyolorszag-a-negyedik-allam-volt-a-vilagon-ahol-engedelyeztek-az-azonos-nemuek-hazassagat/> (letöltés ideje: 2022.01.22.).

² MOLNÁR Sarolta Judit: *A házasság intézményének perspektívái. A köteleket, a tartalmat és az alanyi kört érő kihívások tükrében* (PhD-értekezés), Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2018, 11.

³ SOÓS István: *A spanyol állami egyházjog és a katolikus egyház belső joga* (PhD tézis), Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest, 2010, 7.

⁴ *A spanyol jogrend csúcán álló alaptörvény – La Constitución del 1978.*

⁵ Agencia Estatal Boletín Oficial del Estado: *Constitución Española.*

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-1978-31229> (letöltés ideje: 2022.01.11.).

⁶ MOLNÁR: i.m. 32.

⁷ MOLNÁR: i.m. 148.

dokumentumokban foglaltakkal⁸ és az Alkotmány 10.2. cikke szerinti alapvető szabadságjogokat az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata és az azonos témakörben Spanyolország részvételével kötött nemzetközi szerződések és egyezmények alapján kell értelmezni. Mindezen okok alapján Molnár Sarolta Judit szerint a 32. szakaszban megjelölt védelem kizárólag a heteroszexuális házasságra terjed ki. A 2005-ös reform során felmerült, hogy szükséges lenne az Unió Alapjogi Chartához hasonló módon az Alkotmány 32. cikkéből törölni a nemekre való direkt utalást, azonban erre végül nem került sor.

A 32.2. cikkben a „Törvény szabályozza” fordulat a Código Civilre utal, melynek joganyagát a 13/2005. július 1-ei Törvény módosította oly módon, hogy engedélyezte az azonos nemű személyek részére a házasságkötés jogát, figyelemmel az azonos nemű személyekből álló párok tartós együttélésének társadalmi elismerésére és elfogadásának tényére. Az említett módosítás eredményeképpen a 44. cikk nemcsak azt rögzíti, hogy „*A férfinak és a nőnek joga van házasságot kötni e törvénykönyv rendelkezéseinek megfelelően*”, hanem azt is kimondja, hogy „*a házasságból ugyanazon jogok és kötelezettségek erednek, amikor a házasságot kötő felek azonos, illetve különböző neműek.*”⁹

A módosítás az Alkotmány szellemében született, mely biztosítja az állampolgárok tényleges egyenlőségét és szabadságát személyiségük szabad formálására, és együttélésük formájának szabad megválasztására. Az indoklás szerint az azonos nemű párok együttélése azért jelenti a személyiség szabad kibontakozását, mert napjainkban már sok ember él így.¹⁰ A törvény megteremti továbbá egy valódi jogegyenlőség kereteit azzal, hogy megtiltja a nemen, véleményen vagy bármilyen egyéb személyes és társadalmi tulajdonságon alapuló hátrányos megkülönböztetést.¹¹

A hatályos spanyol jogban a házasság, mint két különböző vagy azonos nemű személynek, az előírt szertartás, illetve törvényes alakítások megtartásával létrejövő kötelékeként, illetve egy teljes életközösségben megvalósuló és jogszabályok által rendezett életformaként határozható meg.¹²

A portugál Polgári Törvénykönyv (*Código Civil Português*) kodifikálására az 1976-ban hatályba lépett portugál Alkotmánnyal párhuzamosan került sor. Az új alkotmányjogi rendelkezéseknek megfelelően a családjogi szabályozást a felek egyenjogúságát szem előtt tartó alapelvnek megfelelően módosították. A következő évtizedek során a házasság, az élettársi kapcsolatok és az örökbefogadás területén történtek további változtatások. A külön- és azonos neműek közötti élettársi kapcsolat egyenjogúságát 2001-ben deklarálták, majd ezt követően az azonos neműek közötti házasság 2010 májusában került elismerésre, melyre a „különböző nemű” kifejezés polgári törvénykönyvből való törlésével került sor, azzal a megszorítással, hogy az azonos nemű házastársak nem fogadhatnak örökbe közösen gyermeket.¹³ 2015-ben azonban az örökbefogadást érintő szabályok is módosításra kerültek, melynek értelmében már mind az egyedülállók, mind a házasságban vagy élettársi kapcsolatban élő párok közösen is örökbe fogadhatnak, sőt, az örökbefogadás 2016-ban az azonos nemű párok számára is lehetővé

⁸ Lásd: 1948 december 10-i *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata* 16.1 cikke, 1950 november 4-i *Római Egyezmény az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságjogok Védelméről* 12. cikk, 1966 december 18-i *New York-i Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya* 23.2 cikk.

⁹ MOLNÁR: i.m. 148.

¹⁰ MOLNÁR: i.m. 148.

¹¹ SOÓS: i.m. 8.

¹² SOÓS: i.m. 8.

¹³ Origo: *Portugáliában is házasodhatnak az azonos neműek.* <https://www.origo.hu/nagyvilag/20100518-portugaliaban-is-hazasodhatnak-az-azonos-nemuiek.html> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

vált.¹⁴ Ezzel Portugália a nyolcadik ország a világon, ahol engedélyezték és jelenleg is elismerik az azonos nemű párok házasságát és esetleges gyermekvállalását.

3. Házassági vagyoni rendszerek

Spanyolorzágnak nincs egységes házassági vagyoni rendszere, sem joganyaga, így a vagyoni joggal kapcsolatos kérdésekben a Spanyol Polgári Törvénykönyvre hivatkoznak. A házassági vagyoni rendszer a házastársak közötti, valamint a házastársak és harmadik felek közötti gazdasági kapcsolatokat szabályozó szabályok összessége.¹⁵ A spanyol jog a törvényes házassági vagyoni rendszer – a vagyonszerzési közösség (spanyolul *sociedad de gananciales*¹⁶) – mellett alternatívaként a vagyonekülönítési rendszert (*régimen de separación de bienes*) és a vagyonszerzésben való részvétel rendszerét (*régimen de participación*) határozza meg,¹⁷ melyet a házastársak vagy a házasulandók – a magyar joghoz hasonlóan – házassági vagyoni szerződésben köthetnek ki. Szerződés hiányában azonban a vagyonszerzési közösség az alkalmazandó házassági vagyoni rendszer.¹⁸ Az adott házasságra alkalmazandó vagyoni rendszert az egyes autonóm közösségekben alkalmazandó szabályok is meghatározhatják. A magyar szabályokhoz hasonlóan a felek által választott és kikötött házassági vagyoni rendszert és annak bármely változását vagy módosítását nyilvántartásba kell venni ahhoz, hogy harmadik felekkel szemben hatályos legyen.

Az alkalmazandó házassági vagyoni rendszer különös jelentőséggel bír a különválás, a válás, illetve az öröklés esetén.¹⁹ Spanyolországban ugyanis a váláson (a házasság felbontásán) kívül létezik a különválás (*separación*) esete is. A különválás tulajdonképpen a házasság felbontásának alternatívájaként szolgál, amely a válásnál meghatározott követelményekhez és feltételekhez²⁰ kötött. Különválás esetén a házastársak a továbbiakban már nem élnek együtt, de maga a házassági kötelék fennmarad. A különválás nem érinti tartásdíj megállapítását, amelyre az egyensúly helyreállítása érdekében szükség lehet. Emellett egyik házastárs sem használhatja a továbbiakban a másik vagyont a házassággal kapcsolatos kiadások fedezésére. Továbbá a különválás (és annak tényleges megtörténte) behatárolja az apaság vélelmét is,

---

¹⁴ Rute TEIXERA PEDRO (Portói Egyetem, Portugália) 2018. március 9-én megrendezésre került *Developments in Family Law – Year by Year* című, az Igazságügyi Minisztérium által támogatott alprojekt zárókonferenciáján elhangzott előadásában elmondottak alapján. Az összefoglaló elérhető: <https://www.ajk.elte.hu/content/developments-in-family-law-year-by-year.t.4531> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

¹⁵ *¿Conoce los distintos regímenes económicos matrimoniales existentes? ¿Que implica la sociedad de gananciales?* <https://www.ac-abogados.es/conoce-los-distintos-regimenes-economicos-matrimoniales-existent-que-implica-la-sociedad-de-gananciales/> (letöltés ideje: 2022.01.22.).

¹⁶ Código Civil, Artículo 1315.

¹⁷ Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Hogyan befolyásolhatják a házastársak a vagyoni rendszert?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/spain/topics/3-Hogyan-befoly%C3%A1solhat%C3%A1k-a-h%C3%A1zast%C3%A1rsak-a-vagyoni-rendszert> (letöltés ideje: 2022.01.28.).

¹⁸ Código Civil, Artículo 1316.

¹⁹ Hasmik GRIGORYAN : *Regímenes económicos matrimoniales en España* <https://www.rankia.com/blog/irpf-declaracion-renta/3270666-regimenes-economicos-matrimoniales-espana> (letöltés ideje: 2022.01.28.).

²⁰ Ezek a követelmények és feltételek a következők: Három hónap eltelt a házasság megkötése óta, ha annak felbontását mindkét házastárs, vagy az egyik házastárs a másik házastárs beleegyezésével kéri. Három hónap eltelt a házasság megkötése óta, ha annak felbontását csak az egyik házastárs kéri. A házasság felbontása e várakozási idő nélkül is kérelmezhető, ha a keresetet benyújtó házastársnak vagy az egyik házastárs gyermekeinek vagy a közös gyermekeknek az élete, testi épsége, szabadsága, erkölcsi épsége vagy szexuális szabadsága és épsége bizonyíthatóan veszélyben van.

amely szerint azok a gyermekek tekintendők a férj gyermekeinek, akik a különválástól számított 300 napon belül születtek. A házastársak békülése és a házasság teljes helyreállítása különválás esetén anélkül is bekövetkezhet, hogy a felek újraházasodnának egymással. Ahhoz azonban, hogy a békülés joghatást váltson ki, be kell jelenteni a bíróságon.²¹ Így tehát egy esetleges békülés esetén a házassági életközösség könnyebben visszaállítható azzal a megkötéssel, hogy a különélés idején bizonyos jogkövetkezmények – mint például a közös szerzés – szünetelnek.²²

Portugáliában a (portugál) Polgári Törvénykönyv rendelkezéseit kell alkalmazni a házassági vagyoni jogot érintő kérdésekben. Amennyiben a felek nem rendelkeztek eltérően házassági vagyoni jogi szerződésben, a törvényes házassági vagyoni jogi rendszer a vagyoni közösségi rendszer. Házassági vagyoni jogi szerződésben a házastársak a törvényes vagyoni jogi rendszertől eltérően választhatják a vagyonegyesítési, illetve a vagyonekülönítés rendszerét. A felek továbbá megállapodhatnak egy olyan vagyoni jogi szabályozás alkalmazásában is, amely két vagy akár három házassági vagyoni jogi rendszer jellemzőit foglalja magában.²³ Portugáliában az általános követelményeken felül az Anyakönyvi Törvénykönyv 181. cikke alapján a házassági anyakönyvi kivonatnak – többek között – tartalmaznia kell egy feljegyzést arra vonatkozóan, hogy a házasság mellett a házastársak kötöttek-e házassági vagyoni jogi szerződést is, illetve hogy abban – a fent ismertetett alternatívák közül – milyen házassági vagyoni jogi rendszer alkalmazásában állapodtak meg.²⁴

3.1. A házassági vagyoni jogi szerződés

A házassági vagyoni jogi szerződés Spanyolországban egy olyan megállapodás, amellyel a házastársak vagy a jövőbeli házastársak megállapodnak abban, hogy az egymás közötti és a harmadik személyekkel szembeni vagyoni viszonyaikra milyen szabályokat kell a jövőben alkalmazni.²⁵ A házassági szerződésben (*capitulaciones matrimoniales*) a házastársak eltérhetnek a jogszabályban meghatározott vagyonszerzési közösség rendszerétől és választhatnak az alternatívák közül. Spanyolországban a házassági szerződéseket közokirat formájában, közjegyző jelenlétében kell megkötöni.²⁶ A közokiratot ezt követően anyakönyvi nyilvántartásba veszik annak érdekében, hogy az harmadik felekkel szemben is hatályos legyen. A házassági szerződést a házasságkötés előtt vagy a házasság fennállása alatt bármikor meg lehet kötni. A házasságkötés előtt kötött házassági szerződések kizárólag akkor lépnek hatályba, ha a szerződéskötést követően 1 éven belül sor kerül a házasságkötésre. A házasság alatt kötött házassági szerződések a szerződéskötés időpontjától kezdve hatályosak, de nem hatályosak harmadik felekkel szemben mindaddig, amíg anyakönyvi nyilvántartásba nem veszik azokat.

²¹ Európai Igazságügyi portál: *Házasság felbontása és különválás. Spanyolország.* https://e-justice.europa.eu/45/HU/divorce_and_legal_separation?SPAIN&member=1 (letöltés ideje: 2022.02.27.).

²² MOLNÁR: i.m. 104.

²³ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Létezik-e törvényerejű házassági vagyoni jogi rendszer, és ha igen, mit biztosít?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/portugal/topics/2-L%C3%A9tezik-e-t%C3%B6rv%C3%A9nyerej%C5%B1-h%C3%A1zass%C3%A1gi-vagyoni-jogi-rendszer-%C3%A9s-ha-igen-mit-biztos%C3%ADt> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

²⁴ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Nyilvántartásba lehet-e vagy kell-e venni a házassági vagyoni jogi rendszert?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/portugal/topics/4-Nyilv%C3%A1ntart%C3%A1sba-lehet-e-vagy-kell-e-venni-a-h%C3%A1zass%C3%A1gi-vagyoni-jogi-rendszert> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

²⁵ *¿Conoce los distintos regímenes económicos matrimoniales existentes? ¿Que implica la sociedad de gananciales?*

²⁶ *Régimen económico matrimonial: clases y cómo cambiarlo.* <https://www.divorcios.me/regimen-economico-matrimonial/> (letöltés ideje: 2022.01.28.).

Lehetőség van a már meglévő szerződés módosítására, amennyiben a felek teljesítik az erre vonatkozó formai követelményeket. A házastársak a módosítás során akár egy másik vagyoni jogi rendszer alkalmazásában is megállapodhatnak.²⁷ Ez a módosítás azonban nem érintheti harmadik fél már megszerzett jogait.²⁸ Fontos szabály, hogy a házassági vagyoni jogi szerződés ingatlant érintő tartalma az ingatlan-nyilvántartásba is bejegyzésre kerül.²⁹ A házasságkötést és a házassági vagyoni jogi szerződést a házastársak szokásos tartózkodási helye szerint illetékes anyakönyvi hivatalban kell nyilvántartásba venni. A házastársak az anyakönyvi hivatal által kiállított kivonatot kapnak kézhez, amellyel a nyilvántartásba vétel tényét tudják igazolni. Érdekesség, hogy a spanyoloknál létezik egy a gyakorlatban használt másik dokumentum is, a *Libro de Familia* („Családi Könyv”), amely a házasság egyéb részleteit, a gyermekek születési adatait stb. tartja nyilván.³⁰

A spanyol szabályokhoz hasonlóan a házassági vagyoni jogi szerződés megkötésével a házastársak Portugáliában is megállapodhatnak a jövőben alkalmazandó házassági vagyoni jogi rendszerben. A szerződést közjegyző által készített közokiratba, vagy valamely anyakönyvi hivatal által kiállított okmányba kell foglalni. A szerződést már a házasság előtt meg kell kötni, ami a házasságkötést követően azonnal hatályba lép. A spanyol szabállyal ellentétben, a kikötött házassági vagyoni jogi rendszert nem lehet megváltoztatni a házasságkötés után, és a fennálló szerződést sem módosíthatják később a házastársak.³¹

3.2. Vagyonszerzési közösség

A vagyonszerzési közösség a Spanyolországban kötött házasságok körében a leggyakrabban alkalmazott házassági vagyoni jogi rendszer (mivel választás hiányában ez a törvényes vagyoni jogi rendszer). Van azonban néhány autonóm joggal rendelkező közösség, mint például Katalónia, Aragónia, Navarra, a Baleár-szigetek és Baszkföld, ahol általánosságban – szerződés hiányában – a vagyonekülönítési rendszer az irányadó.³²

A vagyonszerzési közösség esetén a házastársak által szerzett vagyontárgyak és juttatások közös tulajdonban vannak, a rendszer megszüntetésekor pedig egyenlő mértékben oszlanak meg.³³ A rendszer rendelkezik a házastársak különvagyonáról és a közös vagyon meglétéről is, engedve, hogy a különvagyon esetleg közös vagyonná, vagy a közös vagyon valamelyik házastárs különvagyonává váljon a házastársak közokiratba foglalt megállapodása alapján.

A különvagyonnak tekintett vagyontárgyakat Spanyolországban a Polgári Törvénykönyv 1346. cikke sorolja fel. Az adott házastárs különvagyonába tartozik – a magyar szabályozáshoz hasonlóan – például:

- a házastársi vagyonközösség létrejöttékor meglévő vagyontárgy;
- a házassági vagyonközösség alatt ellenszolgáltatás nélkül megszerzett vagyontárgyak;
- az egyik házastárs személyét ért sérelemért kapott juttatás;

²⁷ *Régimen económico matrimonial: clases y cómo cambiarlo.*

²⁸ Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Hogyan befolyásolhatják...*

²⁹ Franco Salerno CARDILLO: Javaslat az „Európai” Házassági Szerződésre, *Közjegyzők Közlönye* 2006/1, 5.

³⁰ Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Nyilvántartásba lehet-e vagy kell-e venni a házassági vagyoni jogi rendszert?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/spain/topics/4-Nyilv%C3%A1ntart%C3%A1ntart%C3%A1sba-lehet-e-vagy-kell-e-venni-a-h%C3%A1zass%C3%A1gi-vagyoni-jogi-rendszert> (letöltés ideje: 2022.01.28.).

³¹ Os casais no contexto europeu: *Portugal. De que forma conseguem os cônjuges organizar o seu regime de bens?* <http://www.coupleseurope.eu/pt/portugal/topics/3-De-que-forma-consequem-os-c%C3%B4njuges-organizar-o-seu-regime-de-bens> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

³² GRIGORYAN: i.m.

³³ Código Civil, Artículo 1344.

- a hivatás vagy szakma gyakorlásához szükséges eszközök, kivéve, ha ezek egy közös telephely vagy működés szerves részét vagy tartozékát képezik;
- különvagyon értékén szerzett vagyontárgy és a különvagyona helyébe lépő érték;
- a házastárs személyes használatára szolgáló szokásos mértékű vagyontárgy.

Portugáliában a vagyonszerzési közösséggel azonos a vagyonegyesítési rendszer, azonban ez a rendszer nem választható, ha akár egyik, vagy másik, illetve mindkét házastársnak már van egy korábbi kapcsolatából származó gyermeke. Ebben a vagyoni rendszerben minden fennálló és jövőbeli vagyon, amely a házastársak tulajdona a közös vagyon részét képezi, kivéve a jogszabályok által kizárt vagyont.³⁴ Ilyen közből „kizárt” vagyon például az ajándékozott vagy örökségül hagyott vagyon, illetve a személyes jogok és kis vagyoni értékű családi emlékek, értékek. A házastársak különvagyona továbbá a házasságkötés idején bármelyik házastárs tulajdonában levő vagyon; de ide tartozik az előzetes jogosultság alapján a házasság alatt megszerzett vagyon is. Portugáliában a házastársak közös vagyonába tartozik jellemzően a házastársak munkájából eredő valamennyi jövedelem, továbbá bármely olyan vagyon, amelyet a házastársak házasságuk alatt szereztek meg és amelyet törvény nem zár ki.

Spanyolországban saját vagyontárgyai felett mindkét házastárs szabadon rendelkezhet és egyikük sem felel a másik adósságaiért.³⁵ Az egyik házastársat terhelő adósságok kielégítésére főszabály szerint a házastársak különvagyona használható fel, azonban amennyiben ez nem lenne elegendő, a Polgári Törvénykönyv 1373. cikke alapján a hitelezők követelhetik az adósság megtérítését a házastársi közös vagyonból az adós házastársra eső részből is. Ilyen esetekben a vagyonszerzést általában megszüntetik és innentől kezdve a vagyonekülönítési rendszer lesz alkalmazandó a házastársak között.³⁶

Portugáliában mindkét házastárs felelős bármelyik házastárs által, a családi élet szokásos költségeinek fedezése céljából, a házasság előtt vagy alatt vállalt adósságokért, illetve azon adósságokért is, amelyeket valamilyen közös cél érdekében a vagyont kezelő házastárs a házasság alatt a vagyonkezelői hatáskörén belül vállalt.³⁷ Főszabály szerint a házastársak bármelyike által szerzett kereset vagy haszon a házastársak közös vagyon.³⁸

Spanyolországban a közösnek tekintett vagyontárgyakat a Polgári Törvénykönyv 1347. cikke sorolja fel. Ide tartozik például:

- a házastársak bármelyikének munkájából vagy gazdasági tevékenységéből származó díjazás;
- különvagyoni vagy a közös ingatlanból származó gyümölcsök, bérleti díjak vagy kamatok;
- a házastársak bármelyike által a közös vagyon terhére alapított gazdasági társaságok és intézmények, létesítmények;
- a közös vagyon terhére értékes ellenszolgáltatás fejében megszerzett vagyontárgyak (akkor is, ha csak az egyik házastárs javára történik a szerzés);
- házastársak számára közösen adományozott vagy közös öröklés útján szerzett vagyon.³⁹

Főszabály szerint Spanyolországban a közös vagyontárgyak a házastársak közös kezelésében vannak, kivéve, ha erről a házassági szerződésben másképp állapodtak meg. Ilyenkor bármelyik

³⁴ Código Civil Português, Artigo 1372.

³⁵ Código Civil, Artículo 1373.

³⁶ Código Civil, Artículo 1374.

³⁷ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Létezik-e törvényerejű...*

³⁸ El Blog Legal – Información jurídica para todos los públicos: *¿Cómo funciona la sociedad de gananciales en España?* <https://elbloglegal.com/sociedad-gananciales/> (letöltés ideje: 2022.01.22.).

³⁹ *¿Cómo funciona la sociedad de gananciales en España?*

házas társ önállóan is kezelheti a közös vagyont, illetve rendelkezhet felette, a családi otthon kivételével, ahol még akkor is szükséges a másik házastárs hozzájárulása, ha az adott vagyontárgy kizárólag az egyik házastárs tulajdonában van. Ez azonban nem befolyásolja az ingatlanon jóhiszemű harmadik személy jogszerzését.⁴⁰ Azokban az esetekben, amelyek nem tartoznak a mindennapi élet szokásos szükségleteinek fedezése körébe, mindkét házastárs hozzájárulása szükséges a közös vagyonnal történő rendelkezéshez, de bizonyos körülmények között a hozzájárulást a bíróság is megadhatja.⁴¹ Hozzájárulás hiányában a másik házastársnak joga van megváltoztatni ezen tranzakciókat, ügyleteket.⁴² A hozzájárulás hiányában tett jognyilatkozat ingyenes jogügyletnél semmisségre, visszatértes jogügyletnél megtámadhatóságához vezet.⁴³ Ez azt jelenti, hogy amennyiben a rendelkezés ellenszolgáltatás nélkül történik, minden esetben szükség van mindkét házastárs hozzájárulására, ellenkező esetben az ügylet semmis.⁴⁴ A közös vagyont felhasználhatja a családi költségek fedezésére, a családi szükségletek kielégítésére, a vagyontárgyak szokásos kezelésére és a házastársak szakmájának vagy hivatásának gyakorlására. Az egyik házastárs által a közös vagyont terhelő vállalt adósságok a közös vagyontól, az adós házastárs személyes vagyontól és pótlólagosan a másik házastárs személyes vagyontól elégíthetők ki. A közös vagyont a hitelezők minden esetben felhasználhatják az adósság kielégítésére. Az a házastárs, aki személyes vagyont használ fel a közös adósság kifizetésére, a közös vagyontól visszatérítésre jogosult.⁴⁵

Portugáliában a közös vagyont mindkét házastárs kezeli. Mindkét házastárs hozzájárulása szükséges az ingatlanvagyont jelzáloggal történő terheléséhez vagy elidegenítéséhez. Amennyiben egy ilyen jogügyletet a másik házastárs hozzájárulása nélkül kötötték meg, akkor a jogügylet megtámadható. Mindegyik házastárs önállóan kezelheti saját különvagyont, továbbá a házastársak a következő vagyontárgyakat szintén kizárólagosan kezelhetik, még akkor is, ha ezek a közös vagyont részesítik:

- az adott házastárs munkája után járó jövedelem;
- az adott házastárs szerzői jogai;
- a házasságba az adott házastárs által bevitt, vagy a házasság alatt ellenszolgáltatás nélkül megszerzett közös vagyont, illetve ehhez kapcsolódóan átvállalt jogok;
- a mindkét házastársnak ajándékozott vagy örökségül hagyott, bármely olyan vagyont, amely esetén az egyik házastársat kizárták annak kezeléséből, kivéve különleges eseteket;
- az adott házastárshoz vagy a közös vagyontól tartozó ingó vagyont, amelyet az egyik házastárs kizárólagosan munkaeszközként használ;
- a másik házastárs tulajdonát képező vagyont, amennyiben ez a házastárs nem képes a vagyont kezelni, mert az távolról vagy ismeretlen helyen helyezkedik el vagy bármely egyéb okból; feltéve, hogy egy ügyvédet nem ruháztak fel a vagyont kezeléséhez szükséges jogokkal;
- a másik házastárs tulajdonát képező vagyont, ha a házastárs erre vonatkozóan meghatalmazást ad.

⁴⁰ Código Civil, Artículo 1320.

⁴¹ Código Civil, Artículo 1377.

⁴² Código Civil, Artículo 1377.

⁴³ MOLNÁR: i.m. 81.

⁴⁴ Código Civil, Artículo 1378.

⁴⁵ Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Létezik-e törvényerejű házassági vagyontörvényi rendszer, és ha igen, mit biztosít?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/spain/topics/2-L%C3%A9tezik-e-t%C3%B6rv%C3%A9nyerej%C5%B1-h%C3%A1zass%C3%A1gi-vagyontorv%C3%A9nyi-rendszer-%C3%A9s-ha-igen-mit-biztos%C3%ADt> (letöltés ideje: 2022. 01. 28.).

Bármelyik házastárs saját nevében bankszámlát nyithat és fölülte szabadon rendelkezhet, ez független az alkalmazandó házassági vagyoni jogi rendszertől.⁴⁶

Spanyolországban a vagyonszerzési közösség rendszerében a közös szerzés vélelme érvényesül mindaddig, amíg ennek ellenkezőjét nem bizonyítják.⁴⁷ Portugáliában is létezik hasonló jogi vélelem az ingó vagyontárgyak tekintetében, melyek a közös vagyon részének tekintendők mindaddig, amíg nem bizonyítják ennek ellenkezőjét.⁴⁸

Spanyolországban a vagyoni közösség megszűnik:

- a házasság felbomlásával;
- a házasság érvénytelenítésével, semmissé nyilvánításával;
- a különválásról való megállapodás esetén;
- amikor a házastársak a vagyonszerzési közösségtől eltérő vagyoni jogi rendszerben állapodnak meg;
- vagy bírósági határozattal.⁴⁹

A vagyoni közösség megszüntetése után vagyoni leltárt kell készíteni mind a vagyontárgyakra, mind a kötelezettségekre nézve.⁵⁰ Akkor is szükséges a vagyoni leltár elkészítésére, ha a vagyoni közösséget bírósági határozat útján szüntetik meg, és jogvita van a megszüntetés okának fennállásáról.⁵¹ Miután elkészítették a leltárt, először a közös adósságokat fizetik ki vagy készpénzben, vagy a közös vagyonból. A hitelezők kifizetését követően a házastársaknak járó kompenzációkat, visszatérítéseket fizetik ki, majd a maradékot egyenlő arányban megosztják a házastársak, vagy azok örökösei között. Ebből a megosztásból természetesen kimaradnak a különvagyonba tartozó vagyonok, hiszen azokat az egyik házastárs kizárólagosan birtokolja. A családi otthon szintén nem tartozik a megosztható vagyontárgyak körébe, ha az az egyik házastárs tulajdonában van. A bíróság ennek ellenére a lakást a másik (nem tulajdonos) házastárs használatába adhatja, ha a másik házastárs létszükségleteinek biztosítása múlik annak további használatától, vagy ha a közös gyermeknek (gyermeknek) lényeges szükséglete fűződik a családi otthon további használatához.⁵²

A spanyol szabállyal ellentétben, a portugál jogban nem kötelező vagyoni leltárt készíteni.⁵³ Válás esetén a házastársak közös vagyonától először a házastársak személyes vagyonát különítik el. Ezt követően kifizetik a kompenzációkat és adósságokat, végül mindegyik házastárs megkapja a közös vagyon felét. Az egyenlő megosztás szabálya kötelező érvényű, ami azt jelenti, hogy az erről másképp rendelkező bármilyen megállapodás semmis. A házasság felbontása után a házastársak a vagyonegyesítési rendszer alkalmazásának kikötése esetén is kizárólag azt kapják meg, amire a törvényes vagyoni közösségi rendszer alapján jogosultak lennének. Ha a házastársak nem tudnak megállapodni közös vagyonuk megosztásáról, a vagyont a bíróság osztja meg közöttük. A házastársak – döntésük szerint – a közjegyző jelenlétében vagy az anyakönyvi hivatalban is megállapodhatnak közös vagyonuk megosztásáról. A közös vagyon megosztásakor a közös adósságok is felosztásra kerülnek, a megosztás azonban csak akkor hatályos, ha ahhoz a hitelezők hozzájárulásukat adták.

⁴⁶ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Létezik-e törvényerejű...*

⁴⁷ Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Létezik-e törvényerejű...*

⁴⁸ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Létezik-e törvényerejű...*

⁴⁹ *¿Conoce los distintos regímenes económicos matrimoniales existentes? ¿Que implica la sociedad de gananciales?*

⁵⁰ Código Civil, Artículo 1396.

⁵¹ Código Civil, Artículo 1394.

⁵² Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Mik a válás/különválás következményei?*
<http://www.coupleseurope.eu/hu/spain/topics/5-Mik-a-v%C3%A1l%C3%A1s-k%C3%BCI%C3%B6nv%C3%A1l%C3%A1s-k%C3%B6vetkezm%C3%A9nyei> (letöltés ideje: 2022.01.22.).

⁵³ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Létezik-e törvényerejű...*

Amennyiben a vagyonmegosztás során az egyik házastárs által kapott vagyontárgyak értéke meghaladja azt a részt, amire jogosult lenne, akkor a házastársak megállapodhatnak természetbeni vagy pénzbeli kiegyenlítésben. Ekkor a kiegyenlítés érdekében átadott fizetség összegét a közjegyző számolja ki az értéktárgyak és adósságok értéke, valamint a közös vagyonban mindkét házastársat megillető részesedés alapján. Ha a házastársak nem tudnak megállapodni egymással, a bíróság dönt a kiegyenlítésről.⁵⁴

3.3. Vagyonelkülönítési rendszer

A vagyonelkülönítés rendszerében Spanyolországban minden házastársnak megvan a maga különvagyon, anélkül, hogy a házassággal közös vagyon keletkezne, ahogy az a vagyonszerzési közösségi rendszerben történik. Ily módon a házastársak mindegyike önállóan kezeli saját vagyonát. Jóllehet elkerülhetetlen, hogy a házastársak közösen szerezzenek vagyont (például ingatlant), ebben az esetben mindketten az ingatlan tulajdonosaként jelennek meg. Annak ellenére, hogy a házastársak csak a saját vagyonukért felelősek és nincs közös vagyonuk, mindkettőjüknek hozzá kell járulnia a családi kiadásokhoz, a Polgári Törvénykönyv 1438. cikke szerint. Megállapodás hiányában ezt gazdasági erőforrásaikkal arányosan kötelesek megtenni. A vagyonelkülönítés fő előnye, hogy a különválás vagy a válás idején könnyebb az egyezség megkötése.⁵⁵

Érdekes, hogy Portugáliában a vagyonelkülönítésnek van két kötelező esete is. A vagyonelkülönítés kötelező abban az esetben, ha a házasságkötés előtt a házassági vagyoni szerződést nem foglalták közjegyző által készített közokiratba, vagy valamely anyakönyvi hivatal által kiállított okmányba, hiszen a házassági szerződés enélkül érvénytelen és harmadik személyekkel szemben hatálytalan. A másik eset, amikor az egyik vagy mindkét házastárs 60 éves, vagy annál idősebb.⁵⁶ Úgy gondolom a második eset az idősek vagyonának a rosszhiszemű, vagyonszerzési szándékkal házasságot kötő személyekkel szembeni védelmében került rögzítésre. Ebben a rendszerben a portugál Polgári Törvénykönyv 1735. cikke szerint mindkét házastárs megőrzi önálló rendelkezési jogosultságát minden fennálló és jövőbeni vagyonra felett.⁵⁷

3.4. Vagyonszerzésben való részvétel rendszere Spanyolországban

Spanyolországban létezik egy harmadik házassági vagyoni rendszer, a vagyonszerzésben való részvételi rendszer, ami kevésbé közismert, köszönhetően annak, hogy ezen rendszer használatára ritkán kerül sor. Ebben a rendszerben a házastársak megőrzik autonómiájukat a házasság időtartama alatt, de a megszerzett vagyon különválás vagy válás esetén közös vagyónként él tovább. Azt mondhatjuk, hogy ez a rendszer a vagyonelkülönítés és a vagyonszerzés szemponjtait vegyítő rendszer. Ebben a rendszerben két szakaszt különböztethetünk meg: amíg a felek házasok, úgy működik, mint a vagyonelkülönítés, ezért mindkét házastárs önálló tulajdonosa a házasságkötés előtti vagyonnak, illetve a jövőben

---

⁵⁴ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Mik a válás/különválás következményei?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/portugal/topics/5-Mik-a-v%C3%A1l%C3%A1s-k%C3%BC1%C3%B6nv%C3%A1s-k%C3%B6vetkezm%C3%A9nyei> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

⁵⁵ GRIGORYAN: i.m.

⁵⁶ Portugál Polgári Törvénykönyv 1720. cikk.

⁵⁷ Házaspárok és élettársak Európában: *Portugália. Hogyan befolyásolhatják a házastársak a vagyoni rendszert?* <http://www.coupleseurope.eu/hu/portugal/topics/3-Hogyan-befoly%C3%A1solhat%C3%A1k-a-h%C3%A1zast%C3%A1rsak-a-vagyonjogi-rendszert> (letöltés ideje: 2022.01.31.).

megszerzettnek. Különválás vagy válás esetén azonban a vagyoni igények rendezése a közös vagyon megosztásához hasonló módon történik. Ebben a rendszerben ugyanis a házasság megszűnése (megszüntetése) esetén a vagyoni közösséghez hasonló megosztásra kerül sor, amelyben mindkét házastárs jogot szerez a másik vagyonszaporulatából való részesedésre. Ez a rendszer teljesen hasonló a magyar közszerzeményi rendszer szabályaihoz. A vagyonszaporulat meghatározása előtt leltárt kell készíteni a „kezdeti” és „végső” vagyoni érték kiszámításához. A „kezdeti vagyon” a részvételi rendszer kezdetén az egyes házastársakat megillető vagyonokból, valamint az ingyenesen (öröklés, adomány vagy hagyaték) szerzett vagyonból, valamint a házastársak tartozásainak levonása után tevődik össze. A végső vagyon a részvételi rendszer végén birtokolt vagyontárgyak, vagyoni elemek összértékéből áll, a fennálló tartozásokat leszámítva.

Miután minden házastárs végleges és kezdeti vagyona megállapításra került, kiszámítják a házastársak vagyonában a megosztásra kerülő vagyonszaporulatot, illetve megállapítják belőle azt a részt, ami megosztásra kerül. (A magyar jogban ez lesz a közszerzemény). Mindkét házastárs követelheti a másik házastárs vagyonában megállapított vagyonszaporulat egy részét, ami nem feltétlenül 50%, mivel a felek megegyezhetnek abban, hogy a részvételi (közreműködési) arány máshogy kerüljön megállapításra. Az elszámolás az alábbiak szerint történik:

- Első lépésként mindkét házastárs induló tőkét (és azokat a vagyonelemeket, amely az adott házastárs különvagyona, különadóssága) levonják a végső tőkéből, így marad egy tiszta vagyonszaporulat, ami a megosztás alapja lesz.
- Mindkét házastársnak kötelmi igénye van a másik házastárs tiszta vagyonszaporulatának – főszabály szerint – $\frac{1}{2}$ részére.
- A részvételi jóváírást lehetőleg pénzben fizetik ki. A felek legfeljebb 3 éves halasztásban is megállapodhatnak (a bírónak is joga van erre).

A könnyebb megértés miatt a következő példával szeretném szemléltetni az elszámolást:

A házastársak között a vagyonszerzésben való részvételi rendszer alkalmazandó, és a felek 50%-os részvételi arányban állapodtak meg. Ha „A” házastárs kezdeti vagyona 10 000 euró, végső vagyona 70 000 euró, akkor a vagyonszaporulat: $70\,000 - 10\,000 = 60\,000$ euró. Ha „B” házastárs kezdeti vagyona 20 000 euró, végső vagyona 25 000 euró, akkor a vagyonszaporulat összege: $25\,000 - 20\,000 = 5\,000$ euró. „A” házastárs és „B” házastárs juttatásait egymásból kivonva ($60\,000$ euró – $5\,000$ euró), mivel „A” házastársnak $55\,000$ euróval nagyobb juttatása volt, mint „B” házastársának, az 50%-os részvételi arány miatt „B” házastársé lesz az $55\,000$ euró 50%-a, azaz $27\,500$ euró.⁵⁸

Ez az elszámolási mód nagyon hasonlít a magyar közszerzeményi rendszerhez.

4. Autonóm közösségek Spanyolországban

Spanyolország közigazgatása háromszintű, az állam 17 autonóm közösségre (*comunidad autónoma*), 50 tartományra (*provincia*), továbbá mintegy 8000 községre (*municipio*, helyi önkormányzat) oszlik. Az autonóm közösségek és városok mindegyike saját törvényekkel rendelkezik és több-kevesebb önkormányzati joggal.⁵⁹ Ez az oka annak, hogy az autonóm közösségek alkalmazhatnak saját törvényes házassági vagyoni rendszereket, ezért szükséges megemlíteni az autonóm közösségek szabályait is.

⁵⁸ GRIGORYAN: i.m.

⁵⁹ Wikipédia: *Spanyolország*. <https://hu.wikipedia.org/wiki/Spanyolorsz%C3%A1g> (letöltés ideje: 2022.01.11.).

Aragóniában a szerződéskötés szabadsága alkalmazandó az Aragón Polgári Törvénykönyv szerint. Ennek megfelelően az alkalmazható házassági vagyoni rendszer vagy a vagyonekülönítés, vagy a *consorcio aragonés*, amely a vagyonszerzési közösséghez hasonló. Erről közokirat formájában a házassági szerződésben lehet megállapodni. Amennyiben a házastársak nem kötöttek szerződést, a *consorcio aragonés* alkalmazandó.

Katalóniában szerződés hiányában a vagyonekülönítési rendszer az irányadó. Az erre vonatkozó szabályok a Katalán Polgári Törvénykönyvben találhatóak.

A Baleár-szigeteken – szerződés hiányában – szintén a vagyonekülönítési rendszer alkalmazandó. Navarrában a házastársak választhatnak a vagyonekülönítési és a vagyonegyesítési rendszer között. Szerződés hiányában a *sociedad familiar de conquistas* alkalmazandó, amely a spanyol Polgári Törvénykönyvben meghatározott *sociedad de gananciales* rendszerhez hasonló vagyonszerzési közösségi rendszer.

País Vascoban, Baszkföldön a *Ley De Derecho Civil Foral Pais Vasco* (Baszkföld regionális polgári törvénykönyve) alapján a házastársak szabadon köthetnek házassági szerződést. Szerződés hiányában a vagyonegyesítési rendszerként működő regionális rendszer (vagyis a *comunicación foral*) alkalmazandó. A mentességet kapott falvakban és városokban azonban Vizcaya regionális Polgári Törvénykönyve alapján házassági szerződés hiányában a Spanyol Polgári Törvénykönyvben meghatározott közös spanyol jog, a *sociedad de gananciales*, vagyis a vagyonszerzési közösség alkalmazandó.

Galíciában szerződés hiányában a vagyonszerzési közösség alkalmazandó.

Valenciában a házastársak között teljes körű szabadság és egyenlőség érvényesül, a felek szabadon köthetnek házassági szerződést. Ennek hiányában a vagyonekülönítési rendszer alkalmazandó a valenciai házassági vagyoni rendszeréről szóló törvény alapján.⁶⁰

5. Összegzés

Spanyolország és Portugália házasságra, házassági vagyoni jogra vonatkozó rendelkezései többnyire hasonlóak, sőt, a magyar szabályokkal is számos helyen párhuzamot fedezhetünk fel. Azonban a részletszabályokban találhattunk néhány eltérést a spanyol és portugál szabályok között. Mindkét ország elismeri az azonos neműek házasságát és törvényes vagyoni rendszerük (ide nem értve az autonóm közösségeket, ahol ettől eltérések vannak) a vagyonszerzési, vagyoneközösségi rendszer. Mindkét országban lehetőség van a házassági vagyoni szerződésben meghatározni az alkalmazandó vagyoni rendszert. A spanyol szabállyal ellentétben Portugáliában, a kikötött házassági vagyoni rendszert nem lehet megváltoztatni a házasságkötés után, és a fennálló szerződést sem módosíthatják később a házastársak. A vagyoneközösség megszűnése, megszüntetése kapcsán eltérés, hogy míg Spanyolországban kötelező vagyonelejtárt készíteni, addig ezt a portugál jog nem tette kötelezővé. A vagyonekülönítés kapcsán a portugál szabályozás kötelező esetei kifejezetten sajátosnak mondhatók, melyekhez hasonló rendelkezés a spanyol jogban nem került rögzítésre. Eltérés még, hogy Spanyolországban különválásra, mint a válás alternatívájára is lehetősége van a házastársaknak. Úgy gondolom ez is a spanyol jogalkotók haladó gondolkodását tükrözi (az azonos neműek házasságának elismerésén túl), hiszen napjainkban a válások száma rendkívül magas, ezzel az intézménnyel pedig lehetőséget biztosítanak arra, hogy a házastársak megfontoltabb döntést hozhassanak a válásról vagy akár a békülés mellett döntsenek.

⁶⁰ Házaspárok és élettársak Európában: *Spanyolország. Létezik-e törvényerejű...*